

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างจิตสำนึกสาธารณะจากการตัดสินใจใช้ถุงผ้าของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึก สาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ ตัดสินใจใช้ถุงผ้าและจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยได้ ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ ศึกษาเอกสารหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย สิ่งสนับสนุนต่าง ๆ นำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จากนั้นได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเมื่อรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้วจะนำภาชนะที่รับประทาน ไปเก็บในที่ที่จัดไว้ จะเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร และหากพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท จะเข้าไปปิดก๊อกน้ำให้สนิททันที อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ปัจจัยภายในมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของ นักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยภายนอกด้านการ สนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน และด้านการสนับสนุนจากชุมชน อิทธิพลต่อ พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ คณะ และชั้นปีที่ศึกษา แตกต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และด้านแรงจูงใจ และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2 อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเมื่อรับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำภาชนะที่รับประทานไปเก็บในที่ที่จัดไว้ จะเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร และหากพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท จะเข้าไปปิดก๊อกน้ำให้สนิททันที อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) ซึ่งทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ (2553) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า จิตอาสาของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง มีเจตคติต่อจิตอาสาอยู่ในระดับดี

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษา การปลูกฝังเยาวชนของประเทศไทยในเชิงคุณธรรม จริยธรรมที่ยังนับได้ว่าประสบความสำเร็จ เพราะหากประเทศมุ่งสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีแค่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการความรู้ แต่ขาดซึ่งความมีจิตสำนึกสาธารณะก็คงไม่อาจพัฒนาประเทศชาติไปได้อย่างแท้จริง หากทุกภาคส่วนและทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการปลูกฝังและพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ย่อมจะส่งผลให้อนาคตของชาติที่จะก้าวไปในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงจะนำพาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ในส่วนของปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งมีตัวชี้วัดย่อยในเรื่องการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ถุงผ้า นั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) ซึ่งทำ

วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร อินทรสมพันธ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ร้อยละ 47.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถระบุได้ว่าปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงการที่นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากขึ้นเท่าใดย่อมส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นได้ต้องอาศัยระดับสติปัญญา และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลเป็นสำคัญ ในส่วนของปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการถ่ายทอดจิตสาธารณะจากครอบครัวสูง ย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงด้วย เนื่องจากครอบครัวนับเป็นจุดเริ่มต้นแรกในการทำหน้าที่ถ่ายทอดพฤติกรรมทางสังคมผ่านการอบรมเลี้ยงดู จะมีผลต่อพัฒนาการหลาย ๆ ด้านของนักศึกษา ทั้งด้านอารมณ์และจิตใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และกำลังใจในการทำงาน เมื่อนักศึกษาได้รับการหล่อหลอมปลูกฝังภายใต้สถาบันครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีย่อมส่งผลให้นักศึกษามีทิศทางในการมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีด้วยเช่นกัน

ปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยสูง มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ถุงผ้า อาจารย์มีการชี้ให้เห็นและแนะนำว่าการเสียสละต่อผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ รวมถึงกล่าวชมเชยนักศึกษาทำความดีเพื่อสังคม ย่อมส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันมหาวิทยาลัยถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการอบรม บ่มเพาะ ปลูกฝังความรู้และส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ และคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่จะปลูกฝังนิสัยแห่งพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยมีการเชื่อมโยงสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ให้ร่วมมือช่วยกันในการจัดโครงการที่ช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษามากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงคุณธรรมที่ถูกต้อง และสามารถนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ โดยคำนึงถึงความสนใจของนักศึกษาร่วมด้วย ย่อมส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเสริมสร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้แก่นักศึกษาในการรับผิดชอบต่อสังคมส่วนร่วม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นสมาชิกของสังคม อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

2) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตอาสา ของคณะต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัย หรือรณรงค์ให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีจิตสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

2) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจต่อจิตสำนึกสาธารณะของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย

3) ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะกับตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้